

Drukker-Uitgeverster
Sam: Maatschappij HET LICHT
bestuurder:
P. DE VISCH. Ledeberg-Gent
... REDACTIE ...
ADMINISTRATIE
HOOGPOORT, 29, GENT

VOORUIT

Orgaan der Belgische Werkliedenpartij. — Verschijnende alle dagen.

ABONNEMENTSPRIJS
BELGIE

Drie maanden fr. 3.25
Zes maanden fr. 6.50
Een jaar fr. 12.50
Men abonneert zich op alle postbureaus
DEN VREEMDE
Onze afnemers (gegraven)
verzonden n. 6.75

Aan onze correspondenten

Wij zien met genoegen dat van alle zijden ons briefwisselingen worden gestuurd ten toestand beschrijvend, klachten veropenbarend, vingerwijzingen gevend, enz.
Onze correspondenten moeten, — gezien wij enkel over vier bladzijden mo-

gen beschikken, — zoo beknopt mogelijk schrijven en zich alleen bij feiten beperken.

Te lange redeneeringen, — die ten andere vijf of meer malen in hetzelfde nummer kunnen herhaald worden, naarmate de veelvuldigheid der briefwisselingen, — zullen wij gedwongen zijn te schrappen.

DE REDACTIE.

"Le Bien Public", over het gebed van den paus

De godsdienst, gelijk dewelke, aanvallen, dat is juist onze rol niet, het valt er zelfs geheel buiten.

Maar het moet ons toegelaten worden van telkens dat er godsdienstige stellingen worden ontwikkeld, van inlichtingen te vragen.

Het is hetgeen wij ons gaan verstouten van aan **Le Bien Public** te doen, nu onze konfrater weer verschenen is.

Het katholiek burgersblad bespreekt het Gebed van den Paus Benedictus XV, aan de geloovigen aangeraden van het te bidden om den oorlog te doen eindigen en aldus tot het herstel van den vrede.

Vinden de katholieken dit gebed een meesterstuk, dat is hun recht evenals van het zoo dikwijls te bidden als zij het noodig achten.

Maar in het artikel van **Le Bien Public** komt er eene stelling voor, die wij mischien niet begripen daar wij geene geöflegeerden zijn. Maar die wij in aandacht niet kunnen onderschrijven.

Ziehier wat **Le Bien Public** onder andere schrijft :

Waarbij komt het dat elk gebed, zelfs wanneer het voorwerp ervan aanneembaar is, niet onmiddellijk verhoord wordt?

Het gebeurt dat het dat nooit wordt.

Een weinig nadenken zal voldoende zijn om ons te overtuigen, dat wij het recht niet hebben van eene grief te maken aan God voor deze mislukkingen.

Vooreerst het gebed maakt niet vrij van de poging of de inspanning.

De student die zich overgeeft aan de luiheid, rekenend op de novenen en de bedevaarten om zijn diploma te veroveren ;

De handelaar die, dank aan zijne zorgloosheid en zijn overdreven uitgaven, zich tot het failliet laat voeren ;

De moeder van familie die de opvoeding harer kinderen verwaarloost en aan God smeekt om ze op den goeden weg te houden, hebben die reden om zich te beklagen als God hun niet toestaat, alware het door een mirakel, hetgeen zij konden en moesten bekomen door de inspanning en het gebed samen te voegen?

Dat God geene gunsten schenkt door het gebed aan degenen die er zelve niets voor doen, dat kan er desnoods nog door.

Maar wij geraken in twijfel als wij zien hoeveel gunsten sommige menschen genieten, die nooit bidden of gebeden hebben, die zelfs nooit ernstigen arbeid of inspanning, van welken aard het ook zij, verricht hebben.

Men moet geen diepen wijsgeer zijn, om daarvan bewijzen aan te treffen bij de vleet.

Le Bien Public kent evengoed en zelfs beter dan wij, een groot getal nijveraars, groot-handelaars, grondeigenaars, ingenieurs, advocaten enz., die franc-maçons of vrijdenkers zijn, die met weinig of geen werk het tot miljoennairs gebracht hebben.

Er zijn zelfs menschen die, om het

zooover te brengen, slechts de moeite gedaan hebben van geboren te worden.

Zien wij nu eens de keerzijde van de medaille.

Wij treffen onder de werkende klasse een massa aan, die hard en veel werkt, die al hare krachten inspant, en toch in ellende leeft, trots dat zij al hare godsdienstige plichten vervult en dagelijks nederig bidt :

Onze vader die in de hemelen zijt
Geef ons heden ons dagelijksch brood.

En toch worden er zooveel van hen zoo schrikkelijk teleurgesteld in deze eenvoudige en gewettigde smeekbede om een boterham, al ware het een stuk brood zonder boter eerst voor hunne kinderen en dan voor hun eigen zelve.

Mogen wij van **Le Bien Public** eene nadere uitlegging daaromtrent verhoopen?

Het gebed geeft niets, zegt **Le Bien Public**, zonder dat men door hetgeen men verlangt zich persoonlijk inspant.

Wij gelooven het zonder moeite en wij zijn eerder geneigd van te gelooven dat het gebed niemendalle geeft zelfs met de grootste persoonlijke inspanning.

Veronderstelt dat een man een geladen steekker zwevend en blazend voortstuwt op den effen grond.

Maar hij komt aan de Verlorenbroodstraat of aan St. Pietersvrouwastraat en hij moet den berg op. Zijn krachten schieten blijkbaar te kort en hij blijft staan, zijn zweet afvegende.

Kent **Le Bien Public** een gebed om bij de inspanning van dien man te voegen, zijn last verlichtende en hem toelattende op de hoogte te geraken, die voor hem een calvarieberg is geworden?

Aan Port-Arthur werken zeker katholieke werkmenschen, die de hun opgelegden arbeid verrichten, maar die in deze droeve tijden slechts maar 12 fr. per week kunnen verdienen.

Kan de kerk, de paus, haar zichtbaar overhoofd een gebed opmaken, die deze werklieden met genoegen zullen lezen, om van die 12 fr. er 24 fr. te maken?

Het ware voor den godsdienst een succes zonder weerga en terecht.

Die voorbeelden zonden wij kunnen verhoorderdvoudigen, maar onze lezers, eens op den weg gesteld, zullen het zelve doen.

Zij zullen geheel zeker besluiten dat al de gebeden die bestaan en nog zullen gemaakt worden, nooit in staat zullen zijn, om bij hunne drooge patatten een goed beafsteack van de filet of van de losse ribben te voegen.

God, zegt **Le Bien Public**, staat de geestelijke gunsten toe zooveel men wil, zonder voorwaarden.

Maar voor de tijdelijke goederen is het anders, die moeten de zaligheid vergemakkelijken of ze ten minste in den weg niet staan.

Daar zullen de werklieden mede den gek drijven en terecht, omdat hetgeen zij vragen: recht op leven en op welstand voor hunnen arbeid, in niets hunne zaligheid hiernamaals belemmert.

Zooniet dan ware elke rijk geborene of rijk gestolene op voorhand gedoemd.

F. H.

die spoedig konden allemaedelijst werken.

Daaruit ontstond het gerucht dat het brood tegen 50 centimes was gesteld. Verschillende bakkerijen van Luik werden leeggeroofd en al het brood genomen in ruil tegen 50 centimes het stuk. 's Maandags, 17 Mei, ontstonden onlusten in den zelfden aard in de wijk Sainte-Marguerite. Wo hebben er in vroegere briefwisseling breedvoerig over gesproken.

De bevolking van de beide Maasoovers meenden niets anders dan dat in stad erge opstand was ontstaan. De geesten wonden zich op. In een ommezieën brak de staking los en breidde zich uit. Zij begon te Seraing, in den put Many, afhankelijk van de groote metaalwerkhuizen Ougree-Marihaye. De werklieden begaven zich naar de Vieille-Marihaye het eerst, naar den put Fanny, naar den Thier Potet, alle van dezelfde vennootschap, daalden af en lieten al hun gezellen boven halen.

Van daar begaven zij zich naar den put Collard, in Cockerill, naar den Six-Bonniers en eindelijk naar Ougree, waar ze bij de mijn Michuys een woordenwisseling kregen met den ingenieur Delville. Het ordewoord was zich te 4 uur te bevinden vóór het stadhuis van Seraing. Onderwege begaf zich de stakerskolom naar de werkhuizen van Ougree, drong er binnen en joeg de arbeiders weg. Zij krom over den muur, die Ougree-Marihaye van Cockerill scheidt. Na ook hier alles te hebben leeggejaagd, stroomde zij de rue Cockerill te Seraing binnen, langs de menigvuldige deuren van de veeltalige afdelingen dezer groote fabriek. De straat was met volk gepropt. De opwinding had haar toppunt bereikt. Een groep kwam van boven, sloeg een hoogvenster tot splinters.

Dit was het teeken tot een geregeld plundering van bakkerijen, slagerijen en kruidenierswinkels. Men sloeg zelfs de hand aan kleederen- en stoffenmagazijnen. Deze baldadigheden bleven niet beperkt bij de rue Cockerill; ze werden voortgezet in al de wijken van de stad. De Duitsche wachten aarzelden tusschen te komen, behalve op één of twee plaatsen. Dit gebeurde rond 4 uur. Verder bleef de avond zonder andere aanslagen. Ook waren al de magazijnen gesloten. Donderdag 20 Mei duurde de staking voort.

Afvaardigingen, men weet niet hoe tot stand gekomen, begaven zich naar de putten, naar den burgemeester, naar het stadhuis, waar zij gezel Delvigne troffen en daarna den burgemeester.

Deze verschillende afvaardigingen droegen uiteenlopende, verwarde en zelfs tegenstrijdige eischen voor, doch eindelijk werd men het eens over de volgende :

1. vermindering van den prijs van het brood en andere levensmiddelen ;
2. verhooging van loon ;
3. schotsing van de uitvoering van de vonnissen, waardoor de niet betalende huurders een deel van het loon zou worden afgehouden.

Opgemerkt moet worden dat de arbeidersvereeningingen gansch buiten de beweging zijn gebleven.

De bazen hebben beloofd een nieuwe arbeidsregeling te onderzoeken en zich verplicht het noodige te doen om brood uit Holland te krijgen.

Den vorigen dag had de Duitsche overheid een plakbrief laten ophangen, waardoor de prijs van het brood op 50 en dien van het meel op 60 centimes werd vastgesteld.

De gemeenteraad van Seraing vergaderde bij hoogdringendheid, donderdag, te half drie. Na lange bespreking bracht hij eenparig een dagorde uit, zeggende :

1. Wensch de Nationale Commissie te zien tusschenkomen bij het Spaansch-Amerikaansch Comité, om het rantsoen brood te vermeerderen ;
2. Wensch de hoogere overheden maatregelen te zien nemen om te verhinderen dat de voorraad levensmiddelen, in de provincie voorhanden, zou worden uitgevoerd en alzoo den prijs ervan zou verminderen ;
3. De Raad verklaart buitendien dat de schorsing van de vonnissen, inhoudende uitzetting van behoeftige huurders en afhouding van loon, zich oprijngt ;
4. Hij wijst er verder op dat de huidige moeilijkheden enkel zouden verergeren indien de wandaden van den vorigen dag moesten herhaald worden ;
5. De Raad doet een beroep op de koelbloedigheid van de bevolking, opdat zij in deze benarde omstandigheden zou waardig blijven.

Deze dagorde zou worden medegedeeld aan al de gemeenten van de provincie, alsmede aan de verschillende overheden.

Te 4 uur was de Place Communale en de Place du 17 novembre nog zwart van volk. Vóór de stoep van het stadhuis stonden tusschen 8 en 10 duizend personen, de beraadslaging van het stadhuis af te wachten.

Gezel Delvigne hield er lezing van en legde ze helder uit. Hij eindigde met al de arbeiders aan te zetten onmiddellijk den weg van werkhuizen en koolput weder op te gaan. De gezellen van de putten Collard en Fanny hadden toen reeds beslist vrijdag te hernemen.

Op vrijdag 21 Mei, werkte men reeds in Cockerill, behalve in de staalwerkhuizen. Hier verklaarde de dienstoverste aan de

werklieden, die zich aanboden : « Gaat wandelen ; 't is thans lente ». Een onvergeeflijke onvoorzichtigheid, zal wel elk een be-kennen.

Te 8 uur 's morgens, wanneer gezel Delvigne Seraing verliet, stonden de mijners van den put Collard nog steeds op de bevoering buiten en hielden bespreking onder elkaar.

Wat uit dit alles blijkt? De overheid heeft opkoopters en inhouders van levensmiddelen al te zeer en al te lang vrijen teugel gelaten. Hoopen geld werden ten nadeele van de werkende klas gewonnen. Hoopen graan en aardappelen — we heb-

ben het gezien en herhaaldelijk er op gewezen — zijn tegen uitzinnige prijzen aan den man gebracht. Alles bij helder weten van degenen, die niet doortastend zijn tusschengelkomen.

De provinciale overheid heeft nochtans in Luik nog vrij streng toegezien.

Doch elders? Wat in Limburg is gebeurd en nog gebeurt — in andere provincien mogelijk ook al — is, rechtuit gesproken, schandelijk en misdadig.

Is er geen, om 't even welke overheid, die den honger naar brood en goud kan doen ophouden? Steven Boersen.

Europeesche Oorlog

In West-Vlaanderen en in 't Noorden van Frankrijk

Officieele telegrammen :

Uit Duitsche bron

Groot Hoofdkwartier, 3 Juni 1915.

Westelijk oorlogsterrein.

Om het door de Engelschen bezette, sterk bevestigde plaats Hooze, ongeveer drie kilometers ten oosten van Yperen, ontwikkelde zich een gevecht die een gunstig verloop voor ons neemt. Wij zagen ons gedwongen den toren der Martinuskerk in Yperen, waarop vijandelijke artilleriewaarnemingsposten verkend waren, gisteren te bestoken. In de streek noordelijk van Arras was de strijd op 't front Souchez-Neuville en zuidelijk weer zeer levendig. De Franschen zetten daar 's namiddags en in den nacht meermalen groote aanvallen in, die op enkele punten tot verbitterde handgemeengevechten voerden. Overal leden de Franschen de zwaarste verliezen, zonder maar ook voordeelen te bereiken. Om 't bezit der suikerrafinaderij bij Souchez wordt nog voortdurend gestreden. Het vuur der Fransche artillerie op de achter onze stellingen liggende plaatsen vorderde onder de Franschen inwoners gisteren weer talrijke offers, zoo bijv. in Angres, waar vijf mannen, vijftien vrouwen, tien kinderen en in Moricourt, waar twee vrouwen gedood of gewond werden.

In 't Pieterstewoud zijn de gevechten nog niet afgelopen.

In de Vogezes wierpen onze vliegers bommen op de Etappenplaats en baanwisselpunt Reuremont en op vijandelijke troepenkampen bij Hohnack. Kleinere plaatselijke gevechten ontstonden heden nacht in de streek van 't Fochteld bij Metzeral.

Oostelijk oorlogsterrein.

De toestand is onveranderd.

Zuid-oostelijk oorlogsterrein.

De vesting Przemyśl is heden vroeg, nadat in de nachturen de zich nog houdende werken op 't noorderfront bestormd waren, door ons genomen. De buit is nog niet te overzien. Tegenaanvallen der Russen tegen de aanvalskolonnen en onze stellingen oostelijk van Jausrolau mislukten volstandig. Het leger van generaal von Linsingen dringt in de richting op Zdzadzow noordelijk van Strij vooruit en strijdt om het Dnestergebied westelijk van Mikolajow. De buit van den slag bij Strij is op 60 officieren, 12175 gevangenen, 14 kanonnen en 35 machiegeweren gestegen.

Oppeerste Legerbestuur.

Uit Fransche bron

PARIJS, 1 Juni (Havas). De officieele mededeeling van hedenmiddag 3 uur luidt : In België, op het Yserfront, artilleriegevechten.

Op den weg van Souchez naar Carency maakten de Franschen zich meester van een molen.

Bij de suikerrafinaderij van Souchez maakten de Franschen vorderingen. Op 't rest van den weg van Aix-la-Noulette naar Souchez is hevig gevochten. De Franschen drongen een boschje binnen.

Een zeer hevig gevecht ontwikkelde zich om de suikerrafinaderij van Souchez.

In de buurt van het labrynth hebben de Franschen, na in den nacht van den 30sten op den 31sten een tegenaanval der Duitschers te hebben afgeslagen, hun veroverde stellingen georganiseerd. In den loop van den 31sten deden de Duitschers geen aanval meer, maar beschoten ons front uitsluitend met artillerie.

PARIJS, 1 Juni. (Havas.) Officieele mededeeling van heden avond :

Ten Noorden van Atrecht scherpe gevechten. De Franschen hebben de suikerrafinaderij van Souchez bestormd. De Duit-

sche verdedigingswerken van het labrynth ten Zuid-oosten van Neuville worden genomen.

W. T. B. PARIJS, 4-6-15. Eerste bericht : Ten Z.O. van Neuville St-Vaast werden deutsche aanvallen afgeslagen. Tusschen 9 Mei en 1 Juni nam de fransche divisie Carency, Ablain, St-Nazaire en de suikerrafinaderij van Souchez. Onze divisie verloor aan gewonnen en dooden 3200 man, waarvan de 2/3 licht gekwetst zijn. In Champagne vruchteloze vijandelijke aanval. In 't Priesterstewoud wierpen wij 2 aanvallen af.

W. T. B. PARIJS, 4-6-15. Tweede bericht

Ten N. van Arras duurt de strijd voort. Ten Z. O. van Neuville namen wij verschillende loopgraven. In Neuville veroverden wij luizengroepen. Bij Loretto artilleriestrijd. Van elders niets te melden tenzij dat de kathedraal van Reims weer erg beschoten werd.

Aan de Russisch-Poolsche-Galicische grens

Uit Oostenrijksche bron

W. T. B. WEENEN, 4-6-15: Gisteren om 3 u. 30 voormiddag is Przemyśl weder in ons bezit.

Russisch oorlogsterrein: Duitsche troepen bestormden 's nachts de laatste russische stellingen van 't N.-front van Przemyśl en drongen 's morgens om 3 1/2 ure van 't noorden uit in de stad. In 't westen en 't zuiden drong ons 10e legerkorps binnen en bereikte na 6 uren de hoofdplaats der stad. De belangrijkheid van deze inneming laat zich nog niet schatten. De aanval der verbonden troepen in 't gebied ten N. van Strij gaat goed voort. Tot hertoe namen wij aldaar 12175 gevangenen en veroverden 14 kanonnen en 35 machiegeweren.

De oorlog tusschen Italië en Oostenrijk-Hongarije

Het Zuidelijke oorlogsterrein

Uit Oostenrijksche bron

Oostenrijksche ambtelijke meldingen :

WEENEN, 3 Juni 1915. De Italianen zetten de gevolgloze beschieting onzer vestingen op meerdere punten der Tiroler en Carinthier grens voort. Waar vijandelijke afdelingen in 't vuur kwamen, vluchtten zij. Zoo een Italiaansch infanterieregiment op 't plateau van Folgaria, meerdere kompanijen bij Misurina en eene officierenpatrouille van door ons bij Gradisco overvallende kavalerie- en Bersaglieri-afdelingen.

Uit Italiaansche bron

ROME, 1 Juni (Reuter). Uit het groote hoofdkwartier :

Aan ge zijde van de grens van Tirol en Trentino wordt de opmarsch van onze troepen voortgezet. Ongeveer 6 kilometer ten noorden van A'a is de belangrijke hoogte Goni Zugna, die Rovereto beheerscht bezet.

Op de hoogvlakten bleven wij een krachtig artillerievuur onderhouden. Onze troepen hebben zich op het terrein genesteld.

In Val Sugana (in het dal van de Brenta) is ons front vooruitgeschoven tot op ongeveer 8 kilometer van Borgo, waar onze troepen stevig staan op beide hellingen van het dal. Ook de berg Belvedere, die Fiera di Primiero in Cismonedal beheerscht, bevindt zich in onze handen.

Aan de grens van Karinthë heeft anderhalf Oostenrijksch bataljon, voorzien van mitrailleurs, zondag bij den pas van de Monte Groce (in het Cismonedal) onze

De woelingen TE LUIK

Seraing, 29 Mei.

Om over de stakingswoeling in deze belangrijke plaats van de wereldnijverheid in het ijzer, zooveel mogelijk juist in te lichten, hebben wij ons tot onze partijgenoot Delvigne gewend. Hij is te Seraing de meest gezaghebbende onzer leiders en tusseltijd schepen van deze bloeiende en

jongmoede stad, met 40 duizend inwoners. Het begin van de stakingsbeweging hier sluit zich onmiddlijk aan met de onlusten op 17 Mei ontstaan op den koolput Ste-Mar guerite te Luik en den dag te voren op de Quai de la Batte in dezelfde stad.

Zoo spoedig de heer Kleyer, burgemeester van Luik, had vernomen dat de Duitsche overheid een besluit zou uitvaardigen waardoor het brood tegen 50 en het meel tegen 60 centiem per kilo zou worden verkocht, liet hij door zijn politie de bakkers verwittigen opdat ze zich niet meer zouden voorziën onder dergelijke voorwaarden.

Deze dagorde zou worden medegedeeld aan al de gemeenten van de provincie, alsmede aan de verschillende overheden.

Op vrijdag 21 Mei, werkte men reeds in Cockerill, behalve in de staalwerkhuizen. Hier verklaarde de dienstoverste aan de

Alpentroepen aangevallen. Deze sloegen achtereenvolgens vijf hevige aanvallen af en gingen op hun beurt onder een slagregen en bij een verraderlijken mist tot het offer af over.

Aan de grens van Friuli (Friaul) duren de regens en de was der rivieren voort. Door hun bewegelijkheid, zelfverloochening en volledige vertrouwen wedijveren onze troepen in het overwinnen van de moeilijkheden. — w. g. Cadorna.

ROME, 2 Juni 1915. — Het Groot-Hoofd-kwartier meldt op 1 Juni: Aan de grens van Carinthia, westelijk van den Montoor-cepas op 30 Mei gevechten.

Op den 31 Mei aan de gansche grens slechts kleine gevechten volgens het marschplan onze troepen. Het slechte weer duurt voort en veroorzaakt ernstige moeilijkheden, maar is van geen invloed op den gezondheidstoestand of de stemming onzer troepen. CADORNA.

WTB. ROME, 4-6-15 : Gisteren kruiste onze vloot in de nabijheid van den dalmatischen Archipel. De vijand liet zich niet zien.

In de Kaukasus

Uit Russische bron

PETROGRADE, 1 Juni. (P. T. A.) Officieel bericht van den generaal staf in den Kaukasus van 29 Mei:

In de richting van het kustgebied en het dal van de Tsjoroch worden gewoergevechten gevoerd.

Naar den kant van Olty hebben onze patroeljes Turksche voorhoeden teruggedreven in de richting van Akaa en Todon.

De strijd om de Dardanellen

Uit Engelse bron

LONDEN, 4-6-15 : De Engelse Admiraliteit maakt bekend dat al de officieren van de «Majestic», die in d. Dardanellen getorpedeerd werd, gered zijn.

OP ZEE

Hollandsch schip in brand

LONDEN, 31 Mei : Het Hollandsch stoomschip «Triton» is bij Deal aan den grond geraakt. Het schip staat in brand.

't «Handelsblad» van Antwerpen meldt: Een particulier bericht uit Londen meldt aan de «Maasbode»:

Het Nederlandsche stoomschip «Triton» staat in brand bij de Engelse kust ter hoogte van Deal. Hedenmorgen zijn stoombootten uitgevaren om het vuur te helpen blusschen. De reddingbooten van het brandende schip zijn in gereedheid gebracht om de bemanning zoo noodig van het schip te brengen.

De stoomboot «Tugs», alsook sleenbooten zijn ter hulp van de «Triton» uit Dover vertrokken.

(Het stoomschip «Triton» is groot 1980 ton bruto en 1628 netto. Het schip werd in 1913 gebouwd en behoort aan de Kon. Ned. Stoomboot-Maatschappij te Amsterdam. De «Triton» was gecharterd door de Kon. West-Ind. Maildienst en bevond zich op weg van Amsterdam naar West-Indië.

Bij de directie van de Koninklijke Nederlandsche Stoombootmaatschappij te Amsterdam is van den kapitein van de «Triton» een telegram ontvangen, blijkens hetwelk er een brand heeft gewoed in de machinekamer. Er zijn booten van een bergingmaatschappij langsrij om het vuur te dooven. De reis zal zoo spoedig mogelijk worden voortgezet. Het vuur is zoo goed als gebluscht. De kapitein stelt voor, het water 24 uur in het schip te laten.

FEUILLETON VAN «VOORUIT». (27)

Jacob van Artevelde

DOOR

Hendrik Conscience

Verder achter St-Jacobsmarkt lokte men de kinderen uit door allerlei lekkernijen en speelgoed; en naar den kant der Baudeloobrug hoorde men reeds de trommen en schalmieën der goochelaars en baladijns.

De meeste Schepenen en Dekens hadden het Hooghuis verlaten om op de markt te treden. — Artevelde meende nu ook de trap af te dalen, toen hij door den Voorshopen teruggehouden en tot in den verren hoek der kamer werd geleid.

— Mher Jacob, zeide deze met eene makere droefheid, ik heb gezien hoe gij voor het venster in edele vreugd gansch verdwaaldet; mijn harte jaagde ook fel bij het gezicht van 's volks geluk; maar goede vriend, mij was het niet gegund dat blijdschap zoo onvermangd te smaken...

Artevelde kende de sterkmoedigheid des Voorshopen; het verraste hem nu zeer zijnen edelen vriend zulke omwegen te zien gebruiken om hem iets mede te deelen, en hij waande dat er zeer slecht nieuws moest zijn.

Op mijnen geleopen

DEN HAAG, 2 Juni 1915. — De «Nieuwe Courant» meldt uit Ljuiden: De hollandsche visschersstoomloep «Thor» voer op 27 Mei op eene mijn en werd beschadigd.

LONDEN, 2 Juni 1915. — De visschersstoomloep «Condor» stiet ter hoogte van Scarborough op eene mijn en zonk met hare bemanning.

Getorpedeerd

LONDEN, 2 Juni 1915. — De Engelse stoomer «Saidich» van de Khedivial Mail Co, 3303 ton groot, werd in de Noordzee getorpedeerd. De stoomer bevond zich op reis van Alexandrië naar Hull.

Italiaansche controleering der straat van Messina

GENEVE, 3 Juni 1915. — Uit Rome wordt gemeld dat het marine ministerium mededeelt, dat de scheepvaart in de zeeënge van Messina van 3/4 ure na zonsopgang tot 1/2 uur voor zonsopgang verboden is. Ieder handelsschip is de doorvaart ook oij dag verboden, tenzij zij verlof daartoe kregen van 't Italiaansch beheer.

Russische Bark in

de Noordzee gezonken

LONDEN, 2 Juni. — De Russische bark «Montorosa» is in de Noordzee op 25 mijlen van Spurnhead op eene mijn geleopen en gezonken. De manschappen werden gered.

De lucht oorlog

Zepplins boven Engeland

LONDEN, 1 Juni. (Reuter.) Het persbureau meldt, dat er zepplins zouden zijn gezien bij Ramsgate, Brentwood en enkele voorsteden van Londen. Er waren vele branden.

OOSTBRUG, 1 Juni. (Part.) Gisteravond om 8 uur werd van hier uit, boven België met groote snelheid varende, gezien een groot luchtschip, koersende in de richting van den Noordzee. De zepplin voer op tamelijk groote hoogte.

VLISSENGEN, 1 Juni. (Part.) Gisterenavond ongeveer half acht kon men aan het strand hier zeer duidelijk een Zepplin zien die vermoedelijk boven Belgisch grondgebied in de richting van Engeland koerste.

LONDEN, 1 Juni. (Part.) De ochtendbladen bevatten geen bijzonderheden van den tocht der Zepplins, hedenacht, naar Londen.

LONDEN, 1 Juni. (Reuter.) De admiraliteit maakt bekend dat Zepplins 90 bommen, voor 't meerendeel brandbommen, op een wijk van Londen hebben geworpen. Er ontstonden een aantal branden.

Italië en de Oorlog

LONDEN, 1 Juni. (Part.) Aan de «Morning Post» uit Rome:

Minister Salandra heeft het publiek bij bekendmaking gewaarschuwd tegen onrustwekkend nieuws van den oorlog, verspreid door kwaadwilligen, die onrust willen zaaien. De minister-president noodigt de menschen uit, om dergelijke personen bij de politie aan te geven.

De Italiaansche regering heeft na de aanvallen op de huizen van Duitschers en Oostenrijkers te Milaan het hoofd van de politie geschorst en den senator Cassis tot koninklijk commissaris in die stad benoemd. Het ministerie van binnenlandsche zaken heeft een onderzoek bevolen, ten einde vast te stellen, welke ambtenaren te laken zijn.

— Spreek toch sneller, Ser van Vaerenwyck, viel hij hem in de rede, gij verschrikt mij!

— Een ontzagelijk onweder drijft boven onze hoofden te zamen, hernam de Voorschepen. Terwijl wij hier in de vreugde des volks ons verblijden en alle gevaar vergeten, wordt misschien op het oogenblik dat ik tot u spreke de ondergang van Vlaanderen beslist en bewerkt.

Artevelde bezag zijnen vriend met onderveragend gelaat; deze ging voort:

— Daar straks kwam een geheime bode van Rijssel in mijn Steen; hij was gezonden door Ser Sanders, onzen getrouwen vriend in Frankrijk. Luister, Mher Jacob, wat er omgaat, en gij zult begrijpen dat wij op den boord van een afgrond staan zonder dat wij het weten. Een machtig leger Franschen is op onze grenzen verzameld; men heeft daarbij de bezettingen der sterkten in Waalsch Vlaanderen gevoegd; vijfhonderd ruiters, onder schijn Vlaamsche vrijgangers, zijn in Biervliet binnengetrokken.

— Ik versta nog niet wat wij te vrezen hebben, bemerkte Artevelde, ik wensch en verwacht reeds lang een aanval: de vrijheid van gansch Vlaanderen moet er uit ontstaan, en daarenboven wij kunnen immers, zonder buiten ons recht te treden, niet gewapend in het veld verschijnen. Men beproeve den minsten aanslag tegen Gent of tegen Vlaanderen, even snel trekken wij met een leger naar Rupelmonde om den ouden Segher de Contrazyn te verlossen. Laat de Fran-

De Italiaansche minister-raad en de redevoering van den rijkskanselier

BERLIJN, 1 Juni (E.) De «Stampa» deelt mede, dat de Italiaansche minister-raad gisteren, zij het op academische wijze, de redevoering van den rijkskanselier over de trouwbreuk van Italië heeft besproken. Er zal binnenkort, direct of indirect, een antwoord volgen van de Italiaansche regering.

De machteloosheid van het hoofd der kerk

Over de pogingen van den paus om het ingrijpen van Italië te voorkomen, heeft de Romeinsche correspondent van het «Petit Journal» bijzonderheden vernomen van een hoog prelaat uit de omgeving van

Benediktus XV.

De paus zou alle middelen hebben aangewend om den oorlog te voorkomen.

De paus naar Zwitserland?

Volgens «de Tijd» verneemt de Weensche Reichspost van zijn vroegeren Vaticaanschen medewerker, dat men in kerkelijke kringen op de mogelijkheid rekent, dat de paus Rome zal verlaten en zijn zetel naar het neutrale Zwitserland, waarschijnlijk te Neuchâtel verplaatsen.

Bommen op Bari en Brindisi

ROME, 1 Juni. (Reuter.) Officieel wordt medegedeeld:

Hedenochtend verscheen een vijandelijk vliegtuig boven Bari en een tweede boven Brindisi. Op beide steden zijn bommen gevallen. Een bom ontplofte op het dak van een bijzonder woonhuis.

In het Buitenland

In Duitschland

Dernburg's reis naar Duitschland

WTB. New-York : De Engelse admiraliteit heeft den Duitschen Staatssecretaris Dernburg verzekerd, dat zijne overvaart van New-York naar Duitschland niet door de Allié's zal gestoord worden. Engeland geeft de verzekering, dat zijne terugvaart door geen moeilijkheden van wege de Allié's zal gekenmerkt worden.

In Holland

Een Fransch vliegtuig gestrand

Men telegrafiseert uit Amsterdam: Een Fransch vliegtuig, met twee Engelse officieren aan boord, werd gisteren, woensdag, door een hapering aan den motor, genoodzaakt om op 't Kadzand in Nederlandsch Vlaanderen te landen.

In Engeland

De toestand van Sir Grey

Men weet dat sir Edward Grey last heeft van zijn oog en dat hij rust moet nemen. De «Times» weet ervan te vertellen, dat de staatsman er erg aan lijdt, maar dat hij na een korte rustpauze leek vooruit te gaan en toen zijn werk weer had hervat. Hij droeg al eenigen tijd een bril met gekleurde glazen, maar ten slotte werd het gezicht zoo slecht, dat hij absoluut niet meer mocht schrijven of lezen.

Toen sir Edward met Paschen vacantie nam, was het afgesproken, dat lord Crewe hem zou vervangen; maar de eerste-minister Asquith had het toch maar beter geoordeeld zelf aan buitenlandsche zaken de leiding te nemen en daarvoor zijn eigen vacantie prijzgegeven.

Thans vervangt echter Crewe sir Edward, daarin — voor zoover noodig — bijgestaan door lord Lansdowne (unionist).

Een Duitsch krijgsgevangene doodgeschoten

De «N. R. Crt.» schrijft: Zondag 1.1. is te Leigh in het gevangenkamp een Duitsche krijgsgevangene, Frederick Wilhelm Carl Schmidt, doodgeschoten bij een poging om te ontvluchten, aan welke poging ook andere krijgsgevangenen hadden deelgenomen. Schmidt werd neergeschoten na de vierde verwittiging om terug te komen.

Nieuwe anti-duitsche ongeroeligheden

Men seint van het Fransche front aan de «Kölnische Zeitung»: De Fransche bla-

schen ons aanvallen; zij kunnen ons geen beteren dienst bewijzen.

— Dit is het ook niet dat mij bekomert, Mher Jacob, maar laat mij verder nu uitleggen wat machtig ontwerp Frankrijk tegen ons gevormd heeft. Een dezer dagen zal het groote leger in Vlaanderen vallen; de bezetting van Biervliet zal het grondgebied van Gent verwoesten; en op het oogenblik dat wij het volk te wapen roepen, zal hier de tijding komen dat de Vlamingen, om ongehoorzaamheid aan den Koning van Frankrijk, in den ban der Heilige Kerk geslagen zijn (1). — Zal het volk de wapenen niet met ootmoed nederleggen voor het bliksemend gebod, in den naam des Pausen gedaan? Zal het uit eerbied en uit godvrucht den nek niet bukken onder Frankrijks wil?... En vooronderstel dat wij den eersten aanval des vijands afkeeren: wij zijn niet verre van de Goede Week; men zal geen misse in Vlaanderen mogen lezen, niemand zal mogen biechten of ter Communie gaan...

Geloof gij dat Vlaanderen zal durven tegenstand bieden tot na Paschen? Ah, de Fransche Koning is arglistig en boos; hij vrees onze wapenen en hij bevecht ons door onzen Godsdienst!

Artevelde had in diepe overweging op de woorden des Voorschepens geluisterd;

(1) «Men vernam denzelfden dag... dat de Raad der Fransche bisschoppen den ban over de Gentenaars en hunne aanhangers nitesproken had, en dat talrijke legerge-deelten op de grenzen zich gereedmaakten om langs verschillende punten in het land te vallen.» P. A. LENZ, bid 289.

den melden uit Londen dat dinsdag avond als gevolg van het verschijnen van Zepplins boven Londen, nieuwe anti-Duitsche ongeroeligheden hebben plaats gegrepen. Verscheidene winkels, welke aan Duitschers en Oostenrijkers toebehooren werden vernietigd.

De geldkwestie

LONDEN, 4-6-15 : De Schatkanselier, de Bestuurder der Bank van Engeland en den Sekretaris der Schatkist zullen deze week eene samenkost hebben met den Italiaanschen minister van Geldwezen.

In Italië

Nieuw geneeskundig onderzoek voor weerplichtigen

BERLIJN, 4 Juni. — Volgens een bericht van den Bund die het uit Lugano vernam, zullen alle voor en krijgsdienst afgekeurde Italiaansche soldaten zich eerstdaags moeten onderwerpen aan een nieuw lichaams-onderzoek. Dit onderzoek zou in de eerste plaats aangevraagd zijn geweest door de socialistische bladen, die daardoor een einde willen zien stellen aan de opzettelijke afkeuringen onder de zonen der rijken en der aristocratie, die daar gewoonlijk goed voor betalen.

In China

China en Engeland

De correspondent te Peking van de «Daily Telegraph» meldt, dat China de eerste stappen heeft gedaan om te komen tot heropening van de onderhandelingen tusschen China en Engeland over den status van Tibet.

China is thans bereid de Tibetaansche kwestie te regelen op een wijze die strookt met de wenschen van Engeland. Dit zou dan een vergelding van Chineeschen kant zijn voor de waardevolle hulp en den steun, die sir Edward Grey onlangs tot groot voordeel van China had verstrekt.

Tot zoover de mededeeling van den «Daily Telegraph»-correspondent.

In Zwitserland

Zwitserland en de vrede

BERN, 2 Juni 1915. — De Bondsresident Motta had Dinsdag het bezoek eener afvaardiging van vrouwen ter overreiking van de besluiten van het Internationaal Vredes-kongres der vrouwen in April 1915.

De president zegde dat eene bemiddeling

misschien had een gevoel van angst hem ook bevangen, ofschoon men dit nu op zijn kalm en denkend gelaat niet merken kon.

— Zou de Heilige Vader tot deze veroordeeling bijzonderen last gegeven hebben? vroeg hij. Het schijnt mij onmogelijk!

— Dit is niet noodig, antwoordde Ser van Vaerenwyck. Toen de Koning van Frankrijk door den Paus aangezocht werd om eene kruisvaart tegen de Heidenen te ondernemen, heeft hij beloofd het te doen op voorwaarde dat de Vlamingen hem getrouwheid zouden zweren. De Gemeenten van Vlaanderen, alsdan onmachtig, en deze offerering voor het heil des Christendoms willende doen, hebben den eed in de handen van den Paus afgelegd; de Heilige Vader heeft aan de Koningen van Frankrijk eene bulle verleend waarmede zij Vlaanderen, bij de minste ongehoorzaamheid, door de Fransche Bisschoppen in den ban kunnen doen leggen. De Fransche Koningen hebben de kruisvaart niet ondernomen; maar de pauselijke bulle hebben zij sedert den jare 1309 bedektelijk in hun bezit gehouden. Dit geheime wapen haalt men nu voor den dag, en wie weet hoe het ons treffen gaat!

Ser van Vaerenwyck bezag den Wijzen Man, die met het hoofd gebogen ten gronde staarde; hij liet hem nog een oogenblik in overweging en vroeg dan: — Welnu, Mher Jacob, heb ik geen redenen om bekommerd te zijn over het onweder dat op ons van alle kanten losbarsten gaat?

thans niet mogelijk voorkomt. Zwitserland zal echter ter rechter tijd gaarne bereid zijn, in samenwerking met andere neutrale staten, stappen te doen voor den vrede.

Patattenbrood

BASEL, 2 Juni 1915. — Wegens de hooge prijzen van 't graan en van 't meel deden de landbesturen in 't Aargau het verzoek het brood naar 't voorbeeld in Duitsehlaj met een aardappelmenging te bakken. Zie als het Davoser blad meldt vielen de pro-baten met de meeste bevreemding uit.

Het Postverkeer met Italië

De «Baseler Nachrichten» melden uit Chiasso, 2 Juni, dat sinds dien dag op de Italiaansche banen den postpaketiendienst weer hersteld is.

In de Vereenigde-Staten

Het testament van Alfred Vanden Bilt

Het testament van Alfred Vandenbilt, den Amerikaanschen multimillionair, die bij de ramp van de «Lusitania» was omgekomen, is thans te New-York publiek geworden.

Er zijn geen legaten voor liefdadige doelen.

Vandenbilt's tweede vrouw, met wie hij in December 1911 te Londen was gehuwd, wordt rijk bedacht. Ook krijgt zij de palmen van Vandenbilt in Londen, o. a. Gloucester House.

William Vandenbilt, de zoon uit het eerste huwelijk, krijgt het vruchtgebruik van een 35.000.000 frank en verder de eigendommen en rechten die zijn vader bezat in de bekende mail-coach-onderneming London-Brighton en terug. Zoolwat de helft van het fortuin, te weten ca. 75.000.000 fr. komt aan de kinderen uit het tweede huwelijk, Alfred en George.

In Mexico

De toestand en de Vereenigde-Staten

WASHINGTON, 1 Juni. Er is uit Mexico een beroep gedaan op de regering van de Vereenigde Staten om Mexico te hulp te komen. De republiek wordt door hongernood geteisterd. De inwoners van Mexico (stad) loopen gevaar van honger om te komen.

Te Acapulco hebben hongeronlusten plaats gevonden en zijn vrouwen en kinderen onder den voet geleopen en doodgetrapt in een gedrang om bij de plek te komen waar voedsel werd uitgedeeld.

Men geloof, dat president Wilson voornemens is aan de krakeelende partijhoofden in Mexico een nota te doen toekomen, die vrijwel zal gelijk staan met een ultimatum.

WTB. WASHINGTON, 4-6-15 : President Wilson gaat aan de Mexikaansche partijleiders een ultimatum zenden.

Het wordt meer dan tijd dat er vrede kome in Mexico. Het duurt nu al eenige jaren en aan dien warboel moet er een einde gesteld worden. Er heerscht groote bedrijvigheid in 't oorlogs- en marinede-partement.

Ons letterkundig

ZONDAGSBLAD

8 BLADZIJDEN TEKST

aan 5 centiemen

Is te verkrijgen in al de gentsche boekhandlungen, bij al de verkoopers van het blad «Voortuit» en in de «Volksdrukkerij» Hoogpoort 29, Gent.

Artevelde hief het hoofd op en antwoordde:

— Philips van Valois waagt misschien, zijne kroon in dit spel; wellicht baant hij aan Edward van Engeland den weg langswaar deze den Franschen troon beklimmen zal... Wat gij mij daar gemeld hebt is zeker gewichtig, Ser van Vaerenwyck; maar met onze hulp zal Vlaanderen er door worstelen en zijne vrijheid behouden!

— En onzen eed, Mher Jacob, zullen wij dien verbreken? Zal Vlaanderen ons volgen op dit gevaarlijk spoor?

— Onzen eed? Wij moeten hem integendeel met macht van wapenen gestand doen, sprak Artevelde. De Vlaamsche gemeenten hebben in tijden van ongeluk uit godsvrucht getrouwheid gezworen aan de Koningen van Frankrijk, slechts voorwaardelijk, voor een tijdvak, aan de kroone van Frankrijk en geenszins aan personen die door eene verkeerde uitlegging der Salische erfwet den troon beklommen.

De ban is onrechtvaardig; Vlaanderen beroept er zich tegen bij den Paus zelve; en de Heilige Vader zal ons recht doen; want wij zijn zelfs tegen onzen plicht getrouw aan onzen eed.

(Wordt voortgezet.)

Leest en verspreidt VOORUIT

IN BELGIE

Te Brussel

Een uit volen !...

Een onzer soldaten, vermist van den strijd terugkeerende vond zijne woning ledig en door zijne vrouw verlaten. Hij heeft dadelijk een proces tot echtscheiding ingespannen. De zaak zal voor de rechtbank eener provinciestad worden geplaat. Er zullen vele dergelijke rampzaligen zijn !... Schandelijk genoeg.

TE GENT

BLUFF !

De Gentenaar-Leugenaar

De Leugenaar van op 't Ketelvestje, ook nog in de wandeling 't Broeksch... tje genaamd omdat hij, toen de Duitschers te Gent aankwamen, naar Holland vluchtte met de broek vol k-k., antwoordt op het artikel «Gentenaar-Leugenaar» verschenen in Vooruit, dat het bluff is. Maar hij, de vluchteling, ontvlucht op weinig eerbare wijze de vraag die wij hem herhaalde malen stelden.

Wij herhalen ze nog eens:

Waarom, Gentenaar-Leugenaar, durft gij de artikelen niet overnemen over de «Kleine Burgerij» verschenen in den «Blen Public»?

De Gentenaar-Leugenaar schrijft ook dat P. op zijne duimen zal geklopt worden door de partijbazen. Zie, Leugenaar, dat heeft ons ferm doen lachen en wij hopen dat gij ons zulks nog zult herhalen want het doet ons waarlijk genoegen. Wij lachen ons gaarne, weet ge.

Maar van op de duimen geklopt te worden gesproken: Het schijnt dat sedert gij aan 't polemiseren gegaan zijt, gij nog al hard van de roede gekregen hebt, van «Peere Boumbou» voor uwe onnoozele en weinig logieke polemiek.

De Gentenaar-Leugenaar gelooft niet dat het socialisme in de wereld zal triomfeeren.

Wij wel en wij zijn er zelfs verzekerd van. Het Socialisme gaat met reuzenstapen vooruit.

En bemerk wel, beste lezers, dat de lieve opsteller van 't Gentenaarke eens zegde: dat niets in de wereld de vooruitgang van 't socialisme kon tegenhouden en dat het eens de wereld zal veroveren; terwijl de andere leeuw uit 't Ketelvestje met de k-k in de broek er aan twijfelt!

Stelt u 't akkoord, vluchteling! Voor wat het oordeel der kleine burgerij tusschen u en 't Gentenaarke zoude spreken en schrijven over: Eene aandoenlijke vlucht naar Holland, dat zou er nog door kunnen, maar dat een boer kon spreken over de kleine burgerij, dat ons Heere ons daarvan verlosse, hebben vele kleine burgers gezegd.

En de mannen uit 't Ketelvestje die nu meer dan 25 jaren den schijn gehad hebben voor de kleine burgerij iets te doen, hebben wel de kleine burgers gepaaid met belofte en woorden.

De werkingen van de klik uit 't Gentenaarke en Cie heeft bewezen dat zij «Leugenaar» zijn, want zij deden voor de kleine burgerij niets. En als de kleine burgers nu te klagen hebben, dan is zulks eenvoudig de schuld van zulke soort mannen als die van den Gentenaar, die niets anders dan leugenaars.

Niet tot afscheid, Gentenaar-Leugenaar, maar tot straks.

P.

WETTEREN

WAT MEN ZICH PERMITTEERT

Een vandaal heeft langs den wijk Wetterstraat in een eigendom jong plantsoen afgekapte. De eigenaar, een katholiek, wist spoedig wie er schuld aan had: hij vloekte en tierde dat heel de buurt uit dienvens en sin... bestond. Hij had waarschijnlijk nog beelmaal zijne gedachte niet uitgedrukt, want eenige dagen geleden is hij teruggekeerd en brieschte: «Dat men zou slecht moest zijn als een socialist om zulke dingen te doen!»

Wij kunnen aan dien sinjeur zeggen dat het hem altijd zoo goed niet zou aflopen, daar, al zijn wij arm, wij allerminst zo eerlijk zijn als vele rijken, van wie men maar hun fortuin moet aanzien, om te weten dat zij het met «werken» hebben gewonnen!

Een trouwe lezer van 't blad.

HAMME

EEN DWANGPROTEST

De werklieden van de fabriek H. F. Keuller hebben geprotesteerd tegen onze bewering als zouden ze hun loon hebben zien verminderd.

Treurig is de vaststelling dat de heeren fabrikanten nog den moed hebben om dergelijke wijze te spotten en... te dwingen de waarheid te loochenen.

Eerst en vooral willen wij zeggen reeds vóór de verschijning van het protest in Vooruit dit protest te hebben gekend.

Na de verschijning van onze aanklacht waren de patroons uiterst woedend: wanneer de weefsters dinsdag 1 Juni aan het werk gingen werd hen door den patroon de protestbrief voorgelezen, dien ze allen moesten ondertekenen. Eerst waren de betrokkenen besloten dit niet te doen, maar het spook van honger en patroonswraak kwam hen voor de oogen dansen, en tegen hun gevoelens in, met weemoed in 't harte voor het laffe dat ze verplicht waren te plegen, teekenden zij den verschenen protestbrief.

O, wij doen geen enkel verwijt tot de arme onschuldige slachtoffers. Wij begrijpen te goed den toestand waarin ze verkeerden, maar des te schandelijker is de daad der fabrikanten.

En komen we op de feiten zelf.

De weefsters zijn nu verplicht geworden aan denzelfden tarief in 't fijn garen te werken, aan denwelke zij vóór den oorlog in 't grof betaald werden. Wanneer zij vóór den oorlog, — in gevolge de grootste garen, — 38, 37 tot 38 scheutenslagen per 10 centimeters aflegden, werden zij 0.90 fr. per 3 m. breed op 1 m. lang betaald, en wanneer zij in het fijn garen werkten, moesten zij 42 scheutenslagen per 10 centimeters afleggen en werden ze aan 1.20 fr. betaald.

Nu moeten de weefsters allen in het fijn garen werken en 42 scheutenslagen, terwijl zij maar betaald worden als werkende in het grof garen, waardoor zij op 1 meter 0.30 fr. verliezen en aldus op vier tapijten 1.20 fr. afzetrokken zijn.

Welnu, MM. Keuller, hebt ge ja of neen een gevoelig afkrok van loon gepleegd? Is dit al het mogelijke doen om den nood uwer zoo erg beproefde werksters te lenigen?

Verplicht uwe werksters al te ondertekenen wat gij wilt, wij zeggen niets meer dan de volledioste waarheid.

«De Vereenigde Werkbroeders»

HAAR ZOON

Wanneer de laatste der Frungery-D'Hautromes stierf, dat is zoo ongeveer wat twintig jaren geleden, liet hij zijne weduwe na met zijn zoon Georges, dat nauwelijks dertien jaar was.

Zij bewoonde in de rue Servandi eene duistere woning, maar hield er aan, daar eenzaam te blijven, omdat er aan het huis een groote hof paalde, waar haar zoon in speelde en stilaan opgroeide. Mevrouw Frungery stamde van een oud militair ras af, dat aan Frankrijk kolonels en luitenanten bezorgd had.

Zij leefde daar zoo rustig, in de hoop, dat aan Georges ook de beurt zou komen om het militaire leven te leiden, en zij werd in deze hoop gesteund door M. Novare, den ouden huisvriend die haar getrouwe gebleven was.

Dus was Georges stilaan en zorgeloos opgegroeid, doch het weinige militaire onderwijs, dat hij van zijne moeder ontving, misnoegde hem; hij wilde van soldaat zijn niet weten, maar nooit had zijne moeder van hem te klagen en zij dacht, dat hij later wel tot haar gedacht zou komen.

Drie tot vier jaren verliepen, zonder groote voorvallen. Op een morgen, kwam de meid binnen gelopen en zonder inleiding riep zij Mevrouw toe: Nu komt men iets te vertellen, het schijnt dat Mijnheer Georges in het huwelijk gaat treden en wij weten daar niets van.

Mevrouw Prungray verbleekte en begon te weenen, zij raadde dat haar zoon dit geheim had verzwegen uit vrees voor haar, voor haar militaire gevoelens. Met deze gedachte kwam eene andere in haar op, zij moest haar zoon daardoor verliezen, zij had zijn hart niet meer alleen, maar toch

was zij fier, dat hij bemind werd. Dezelfden avond, bij zijne tehuiskomst, ondervroeg zij hem ernstig over de zaak, hij bekende onmiddellijk lachend en tevens blij van dien last van 't zwijgen ontslagen te zijn! Ja, hij bemindde, en werd bemind, het was geen meisje van adel, verre van daar, niet rijk zelfs.

Hij hernam haastig: het is de dochter van eerlijke burgers, die zelfs bang waren van de eer die hun te beurt viel.

Hij omsloede zijne moeder en sprak: Daarbij, gij verliest er niets bij, want ze bemint u reeds.

Maar de moeder toonde zich in al hare strengheid en sprak: Wat, Georges, gij zoudt de dochter van kleine burgers huwen? Neen, dat ware eene schande, een vloek werpen op het verleden; neen, jongen, laat nu die verbintenis gedaan zijn, ik bid er u om.

— Neen moeder ik kan niet meer, mijn woord is reeds gegeven; ik leef voor mij, niet voor mijne overleden voorouders, de tijden zijn veranderd. Ik zal Louise Durand trouwen, omdat zij goed en schoon is, en omdat ik haar boven alles bemint. Als gij niet toestemt, zou het mij...

— Genoeg, onderbrak Mevrouw Prungray haar zoon, genoeg daarover; ik geef mijne toestemming doch wil nooit Mevrouw Prungray-Durand zien.

Drie jaren zijn verlopen. Georges was getrouwd en zijne moeder weigerde nog steeds zijne echtgenoot te zien. Hij kwam nog alle dagen naar het huis in de rue Servandi, daar hij zijne moeder nog bemindde en haar hare strengheid vergaf.

Eens vergat hij zijne portefeuille. Mevrouw Prungray vond ze op tafel en opende ze. Onder allerlei papieren vond zij ook een portret; zij bezag de vrouwenviguur met vriendelijken blik en dacht: het is natuurlijk «zij». Het was een zacht aan-

In 't Land van Oudenaarde

HONGERLOONEN

In Vlaanderen zijn de loonen der landwerklieden en in 't bijzonder der vrouwen in de jaren heen altijd teer laag geweest, doch thans graeuren er in deze droeve tijden zoo'n wraakroepende uitbuitingen van den vrouwenarbeid dat we niet kunnen nalaten onze lezers er mede bekend te maken.

Wij zijn nu in den tijd van het vlassieden. In vorige jaren betaalde men voor dat werk van ongeveer negen uren daags, 50 tot 60 centiem plus den kost. 't Was voorzeker bitter weinig, doch bij gebrek aan vrouwenindustrie gevoelden de vlassiedsters zich betrekkelijk gelukkig.

In sommige klerikale dorpen is die toestand evenwel nog veel verslechterd.

Daar de voeding duur is geven vele klerikale boeren geen kost meer aan hunne widdsters en ze vergenoegen zich met eene daghuur van 90 centiem te betalen.

Negentig centiem! Nog geen frank, om negen uren lang in de aerde te wroeten, blootgesteld aan al de wisselvalligheden en onaangenaamheden van het weder!

Men moet waarlijk een onmenscheijk iets zijn om in de huidige omstandigheden aldus te handelen.

Tehuis hebben onze vlassiedsters gebrek aan boterhammen, vleesch kost sedert vele maanden niet meer aan tafel en wanneer zij nu bij den eenen of anderen menscheuvriend eens hun buikje mogen vullen dan is het kermis voor die arme lieden.

Sommige boeren kunnen evenwel dat genoegen niet zien smaken.

Zij vergeten evenwel dat de achterhouding van het loon der werklieden eene wraakroepende zonde is, die volgens hun katholieken godsdienst, om hare groote boosheid met reden de goddelijke rechtvaardige wraak, ook in deze wereld versiecht.

Arme Vlaamsche vrouwen!

Toen René De Clercq zijn «Vlaasgaard» schreef en de vriend Jef Van der Meulen dat zoo heerlijk muziek aan toepaste welk zooveel bijval genoot, dachten zij voorzeker niet aan al de ellenden welke in de vlassijverheid verduurd worden.

En wanneer de vriend Claus, met zijn onbetwistbaar geniaal talent, zijne «Vlassiedsters» — Sardoeses de lin — borstelde, dat thans in het museum van Antwerpen prijkt, en al zijne personen zulke karaktertrekken wist te geven, dan dacht hij niet dat eenige jaren later zijne wezens eene gansch andere uitdrukking zouden hebben.

Vergelijk ze, die lachende wezens, zoo meesterlijk op het doek gebracht door Claus en de magere, wanhopige aangezichten van thans en ge zult doen zoals ik: alles laten vallen wat ge in handen hebt om met uwen neusdoek een traan weg te vagen en het vruchtbaar Vlaamsche land, met al zijne armoede, te beweenen!

Geeraardsbergen

IN DEN AMERIKAANSCHEN WINKEL.

Toen deze winkel werd geopend, dachten de werkers dat zij door deze inrichting in de mogelijkheid zouden gesteld zijn zich aan billijken prijs de noodigste voedingswaren te verschaffen.

Ongeveerlijk werd er in dezen winkel, voor 't grootste deel, slechts nuttigs verkocht voor de rijke lieden, en als er dan rijst of eene andere waar, nuttig voor de werkers, verkocht werd, is de verkoop ervan niet geregeld en ziet men dat de eenen in groote hoeveelheden hebben bekomen, terwijl anderen de gelegenheid niet hebben er zich een weinig van te verschaffen.

Wij meenen dat het noodig ware dat voor waren als rijst, cerealiën (vervangt de Quakers), waar groote behoefte aan is, de broodkaart te eischen en te verkoopen aan elk huisgezin in verhouding des getalsterkte.

Alhoewel het aangekondigd is dat de broodkaart geëischt wordt, heeft men kun-

zicht, met fijne doch ziekelijke trekken. Ze is toch mooi, maar hij, hoe is hij, het kind van Georges, de laatste der Prungray's-D'Hautromes! Het kind heette Jean; bij zijne geboorte had ze zich zelf beloofd, hem nooit te zien, noch over hem te spreken, maar in den laatsten tijd was het toch op haar kleinkind dat Mevrouw altijd dacht.

's Anderendaags kwam Mijnheer Novare en sprak: Ik hoop uw zoon nooit meer te ontmoeten in gezelschap van die onbeschaamde.

— Onbeschaamde, onbeschaamde, spoor die uitdrukkingen, mijn vriend; zij is de dochter van eerlijke lieden, daarbij heeft zij goede deugden.

Mijnheer Novare kon bijna zijne ooren niet gelooven en bezag haar sprakeloos.

— Hoort gij mij, ik ben het, die haar verdedigt!

Daarna stak zij haren vriend de hand toe, welke hij drukte, hoewel hij geen jota begreep van die bekeering.

Zij was overwonnen, elk uur vermindderde hare strengheid jegens hare schoondochter; zij dacht altoos aan haar kleinkind, nu ongeveer drie jaar oud, den tijd waarop de kinderen de menschen goed herkennen.

Hij kende zijne grootmoeder niet! Waarom? Omdat deze niet wilde; hij zon haar nooit kennen, om dezelfde reden. Had zij dat gezegd! Waar! Waarom! Ze was zeker gek geweest; haar eenige wensch was Jean te zien. Zij wist dat zijne moeder hem alle dagen naar het park verzogde.

Eens, 't was op een maandag, trad ze ook het hek van het park binnen. De herinnering van het portret volgde haar, ze bezag al de jonge moeders en meiden, in de hoop Louise in hun midden aan te treffen, doch ze zat op haar stoel, een boek in de handen. Zij las niet, ze keek naar het kindje aan hare knieën, hetwelk zich met een schopje en een emmertje in het zand vermaakte. Mevrouw Prungray zette zich op

nen bestatigen dat bij den verkoop van cerealiën, er 's morgens aan elk die kwam, en zonder de broodkaart te eischen, 3 kilos werd besteld, en men 's namiddags de kaart eischte van de werkers die naar den winkel kwamen, om een halven kilo te verkrijgen.

Hetzelfde heeft zich voorgedaan toen de laatste maal rijst werd verkocht.

In het vervolg zullen, hopen wij, de noodige maatregelen genomen zijn om te beletten dat eenigen het deel van de overige inwoners bekomen, — het kan toch wel geëischt worden dat elk huisgezin bekomt in evenredigheid.

HET

UITDEELEN DER KLEEDINGSTUKKEN

In de stad werd er nog veel gekritiseerd over het uitdeelen der kleeding, en wij meenen dat deze kritieken wel een weinig gegrond zijn.

Vele moeders hadden gedacht iets te ontvangen dat haar dienstig kon zijn, en waren zeer teleurgesteld toen zij haar pakje ontvingen.

Wij weten wel dat het een zeer moeilijk en lastig werk geweest is om al die loten te maken en zoodanig te regelen dat er geene kritieken zijn.

Maar dat men niet tevreden is in een zeker huisgezin van acht personen, waaraan een juist een habijt gegeven werd en waarmede deze menschen niets kunnen doen en waar nochtans eenig nuttig kleedingstuk wel van pas zou gekomen zijn, daar sedert het begin van den oorlog nog weinig of niets is geweest van inkomsten bij deze ongelukkige lieden.

Wij zouden veel voorbeelden kunnen aanhalen van groote huisgezinnen, die stukken ontvangen hebben, in het geheel niet dienstig voor eene talrijke familie. En moesten er nog kleeders uitgedeeld worden, hopen wij dat er meer zorg aan het maken der loten zal besteed worden.

G. D. N.

HERZELE

De handelwijze van ons plaatselijk Hulp- en Voedingssamenwerkingscomité de palen te buiten gaande, zij het ons gegund bij middel van «Vooruit» te protesteeren.

Nauwelijks krijgt hier ieder huisgezin per man en per week een kilo meel of bloem, terwijl men in naburige dorpen 1 1/3 kilo tot 2 kilos krijgt. Dat komt misschien omdat men daar de bloem uitdeelt maar niet laat liggen, bijzoover dat er kluiten in komen die men dan moet kapot kloppen met hamers. Maar wat geeft dit; weeral een daghuurken meer voor de vriendjes van hunne klik, — en zijn er geene genoeg van de klikmannen op het dorp, dan komen er uit de naburige gemeenten, — en met een kleinen opslag op de bloem is de daghuur weder betaald!

Sommige heeren van het comité, die de ronde doen bij de behoeftigen, zouden met wat meer kiescheid mogen te werk gaan en hunne nieuwsgierigheid een weinig meer bedwingen, zooniet zullen wij feiten openbaar maken die op ons gezegend dorp voorvallen.

Ook mogen zij de partijdijngen van kant laden, want zij weten toch wel dat iedereen geen pilaarbijter kan zijn en dat magen van personen die niet veel ter kerk gaan, ook moeten gevoed worden.

Ook voor wat aangaat de toelagen aan de werkelooszen gaat hun fanatisme wat ver. Terwijl men eene eerste maal de lijst der werkelooszen leden van de Vrije Franschmansgilde eischte (maatschappij van onderlingen bijstand en wettelijk erkend) heeft men nu geraadzamer gevonden de gewichtige bekendmaking nopen die toelagen enkel af te kondigen op den... prekestool en te eischen dat men zich liet inschrijven in de klerikale patronagie.

Of heeft men misschien enkel de eerste maal de lijst gevraagd, om druk te kunnen oefenen op sommige behoeftige leden der maatschappij?

Om te handelen als eerlijke menschen, moest men de bekendmaking ten minste ook

kleinen afstand op een stoel en begon door haar lorgnet Louise en Jean te bekijken.

Neen, geen twijfel was mogelijk, het was haar schoondochter met haar kind. Zij maakte vergelijkingen met Jean en Georges in zijn prilste jeugd: zelfde blikken, zelfde aard, een mooi kind toch; zo was innig fier op het kind van haren Georges.

Alle dagen kwam ze, zelfde uur, zelfde plaats, en bezag altoos de kleine; hij begon haar te kennen, glimachte stilaan en kwam eens met beide handjes vol zand naar haar gelopen, doch Louise riep hem terug, vrezende de vreemde dame te storen. Soms bracht Mevrouw hem koekjes en chocolade mede, waarom Louise, half beschaamd, met eene vriendelijke stem bedankte.

Nu en dan vertelde ze aan haren echtgenoot van de goede dame, doch Georges gaf er niet veel aandacht op in 't eerst; later overdacht hij de zaak en vroeg inlichtingen over de zonderlinge Mevrouw. Hij dacht: ik zal morgen eens gaan zien.

Het was een schoone dag. In het park waren alle plaatsen bezet. De beide moeders, op hun gewonnen stoel, waren gelukkig in het aanschouwen van Jean. Mevrouw Prungray zag dat hij er zoo bleek uitzag: Had hij mijnen grooten hof om in te spelen, denzelfden waar zijn vader in gestoed heeft in zijn prilste jeugd! Zij streelde het blonde kindertopje van 't kind dat haar weer was genaderd.

Opeens kwam iemand achter haar, tilde de kleine uit hare handen en stak hem zegerierend in de hoogte, en terwijl Louise zich bevond aan haar stoel vastklampte, hoorde de gelukkige Mevrouw Prungray, haar zoon, haar Georges, haar toeroepen: Moederje, geef u over, uw hart is reeds overwonnen. Maurice Montguy.

kenbaar maken aan het bestuur der maatschappij. Immers de reglementen zijn sedert die eerste aanvraag niet veranderd, waarom die nieuwe inschrijving? Daar schuilt iets achter.

Wij vermeen dat de hulp komt van een nationaal maar niet van een katholiek comité, en wij voorzegen aan sommige heeren, dat het bestuur van de maatschappij zijne rechten zal doen gelden bij wie het aangaat.

Of wat beteekent dan het reglement dat toelaat aan de maatschappij van onderlingen bijstand hunne werkelooszen leden aan te schrijven en hen de toelage uit te betalen!

Rechterlijke Zaken

Aalsenhof van Brabant

MOORD TE GLIMES

Het aalsenhof van Brabant had te oordeelen over Maria Chabert, echtgenoot Marquet, die, huishoudster van den pachter Melotte, te Glimes, hem in eenen aanval van jaloezie met een revolver schot doodde.

Een burgerlijke partij vroeg in den naam der vier kinderen van den vermoorde 50,000 frank schadevergoeding.

Op bevestigend antwoord van de jury aangaande den moord veroordeelde het hof de beschuldigde tot 10 jaar opsluiting en 10,000 fr. schadevergoeding aan elk der kinderen, dus 40,000 fr.

SPORT

WIELRIJDEN

VELODROOM MARIKERKE

Zondag 8 Juni toekomende om 4 uur, duitsche tijd:

Ten voordeele der behoeftigen der gemeente Groote Keersen. — Eerste koers, 10 km. waarvoor meer of 90 onzer beste beginnelingen ingeschreven zijn.

Tweede koers, 100 km per ploeg, zijn reeds ingeschreven: Pier Vande Velde, Cocquyt, Verneest-De Backer, Vermeersch, D'Hondt-Saelens, Van Renterghem, F. Maertens, Buysse, gebr. De Mynck, Matthys, Van Laere-De Vreese, O. Vercoeteren-Vandervennet, De Roo-Maertens, en.

Prijzen der plaatsen 25 en 50 centiemers.

Voetbal

Er was te Brussel een zeer nuttig Werk, gesticht «Het werk van het hulpkasteel van den krijgsgeslagen voetballer» met het doel geld in te zamelen om aan de Belgische krijgsgeslagen soldaten regelmatig een kistje te werven te zenden.

Het bestuur van Racing had besloten een voetbalmatch in te richten ten voordeele van het bedoelde werk.

Na overeenkomst der afgevaardigden F. C. Vrienschap en Ganda F. C. was een gemeenschappelijk samengesteld met de spelers van beide clubs, dat op zondag 12 Juni zou spelen tegen Racing Club Gent I. Spijting dat F. C. Vrienschap ons na dien verittig heeft zich aan het aangekondigde feest niet te kunnen leenen daas het bestuur niet wilde weten van den ploeg opgesteld door de afgevaardigden van beide clubs. Daardoor is het aan Racing Club onmogelijk nu het liefdadigheidsfeest in te richten.

De familiën of kennissen van leden welke krijgsgeslagen zijn, worden verzocht het te melden aan den schrijver Lange munt, 42.

GENT

Voordrachten

DINSDAG, 8 JUNI houdt de heer ingenieur Tijdart, om 4 ure (Duitsche tijd), een voordracht in de Groote zaal van «Ons Huis».

Onderwerp:

De beton-armé

De meeste, ja zelfs de grootste gebouwen worden tegenwoordig in den beton-armé opgetrokken.

De heer Tijdart zal dus een zeer actueel en belangrijk onderwerp behandelen.

DONDERDAG, 10 JUNI, om 8 1/2 URE (Duitsche tijd), in de KLEINE KINEMA, ZAAL van ons NIEUW FEESTLOKAAL (St. Pietersnieuwstraat), zal de heer Dokter C. De Bruyker eene wetenschappelijke voordracht houden met LICHTBEELDEN over:

Dieren en planten

uit den voertijd

OPGEPAST! Voor deze enkele maal zal de voordracht NIET in «Ons Huis», maar in het nieuw Feestlokaal plaats grijpen!

Kunstkronijk

In den Nederlandschen Schouwburg

HET KUNSTCONCERT VAN 7e JUNI

ten voordeele der koristen van den Ned. Schouwburg en der artisten-muzikanten

Wij zijn gelukkig te kunnen bestatigen dat het derde kunstconcert van maandag toekomende, evenals de beide voorgaande overblijft al lukken. Het overblijfsel programma waarvan het eerste deel reeds in ons blad van dinsdag verschenen zal

SOPHIE

door
VIRGINIE LOVELING

Voor het huis van Haantjens, dat gansch in 't duister lag, trok maseurken, den stap verhaast, Loultje naar den overkant der straat:

— Uw oom woont daar, fluisterde zij aan het kind, als ware dat genoeg om hen van daar te verdrijven.

Sophie had deze woorden niet gehoord; maar zij vernam de stem van den onderpastoor die, — naar het heur scheen, in gezelschap van den nieuwen onderwijzer — met zijnen hoed op en zijn waaierende wintertog aan, voorbijkwam en schimpend uitriep:

— Het is hier de donkere hoek! de Santschoek!

Maseurken en de wandelaars lachten. Welhoe was iets zulks mogelijk en neette dat christelijke liefdel en alsoo de mensch immer geneigd is de zaken in betrekking tot hem zelve te beoordeelen, vroeg Sophie zich met bitterheid af, door welken samenloop van omstandigheden zij er toe veroordeeld was, telkens degenen, die zij achtte en liefhad, hun karakter te zien verlagen.

Het deed haar nochtans goed, dat ie-

Overname verboden.

kunstminnend publiek ten uiterste bevredigen.

Het tweede deel van het feest bestaat uit de tweede en laatste uitvoering van 't PASSIESPEL, lyrisch en symphonisch gedicht in 3 deelen van Lod. Donsel; muziek van Mauritz Henderick.

De rollen worden gehouden door Mej. Val. Perin, M. Jozef Verniers, Mevr. Henderick-Lavart, Mej. Ir. De Veirman, M. Dupon, Vanderbrugge, Gust Ferdinande en B. Ferdinande.

150 uitvoerders onder leiding van den toondichter.

Prijzen der plaatsen: Loge 1e rang: fr. 2.00. — Balken fr. 1.50. — Stallen op parcketten fr. 1.00. — Parterre fr. 0.75. — 2e rang Voorzetsels en Amphitheater fr. 0.50. — Galerij fr. 0.25.

Kaarten te bekomen in het locatiebureau van den Nederlandschen schouwburg, alwaar ze kosteloos worden genummerd, alle dagen van 2 tot 6 uur.

"Hedda Gabler"

Dit diepe psychologische werk van H. Ibsen, werd donderdag j. l. voor de eerste maal in onzen schouwburg opgevoerd.

Volgens onze bescheiden meening heeft de machtige schrijver den zielstoestand zijner verschillende figuren goed weergegeven, maar niettegenstaande dit, laat het op den toeschouwer geen groote indruk. In dit opzicht geven we den voorkeur aan "Spoken".

Wel doet Ibsen zien wat er in Hedda Tesman moet omgaan, zij die naar een leven hunkert vol afwisseling en verzet, zelfs naar een ronkende naam, terwijl haar echtgenoot Jørgen Tesman slechts leeft voor zijne boeken en verzamelingen, een ware boekenworm gelijk.

Wel geeft Ibsen treffend het hatelijke weer dat in de ziel van Hedda Gabler omgaat tegenover haren vroegeren vriend Bjørnstjerne Bjørnson en dezes vriendin, mevrouw Elvsted, maar nogmaals, toch blijft de indruk niet die men aanvankelijk gelooven zou.

Nochtans heeft het werk ons niet misvalen en "Hedda Gabler" bewees ons eens te meer dat Ibsen een diep ziener en menschenkenner was.

Voor wat de vertolking aangaat, met de krachten waarover ons gezelschap door de tijdsomstandigheden beschikt, mag die zeer bevredigend genoemd worden.

Heer Arie Van den Heuvel was uitstekend in de rol van Jørgen Tesman, terwijl de heer E. Van Havermaete in deze van Brack, rechterlijk ambtenaar, niet min vermaakt en de heer Duvosel in de rol van Eijbert Løvborg voldoende was.

Dame De Vreker-Verschuur beviel ons zeer in de rol van "Hedda Gabler", terwijl onze lieve ingenue jufvrouw Irma De Veirman haar best deed in de haar min passende rol van mevrouw Elvsted. Mevrouw Vandewiele vertolkte ten beste de min belangrijke rol van tante Juliane Tesman.

De toneelschikking was zooals gewoonlijk ten zeerste verzorgd en verdient allen lof.

In 't kort dus, het was een aangename avond dien we in onzen schouwburg hebben doorgebracht, welken we, ronduit gezegd, beter gevuld hadden willen zien. Maar ja..., wij leven reeds meer dan 10 volle maanden midden een bloedigen krijg!

Nochtans maken we van de gelegenheid gebruik om de vertooning van zondag 6 Juni aanstaande aan te bevelen.

Men voert op: De Dief, naar het fransch "Le Voleur" van Henri Bernstein, een toneelspel in drie bedrijven, dat in onzen Schouwburg reeds veel bijval bewam.

Met genoegen vernamen we dat de kaartenverkoop goed gaat, zoodat wij onze lezers en tooneelliefhebbers dringend aanraden zich bijtijds van kaarten te voorzien.

Stadsnieuws

— VERDRONKEN. — Een jongeling, tot nu toe onbekend gebleven, is vrijdag namiddag in een der verbindingswaters van Port-Arthur verdronken. Zijn lijk is naar het doordienhuis geyoerd.

mand — ten minste iemand, al was het maar een enkel mensch in heel Zompelgem — door zijne onthouding protest tegen dit hatelijke feest aantekende.

Onder de boomen der lange kasteeldreves hingen festoenen van kleurige papieren balletjes; op elken spijker van het ijzeren hek brandde een licht, en de twee rustende leeuwen voor de brug hielden roodvlammende, rookende fakkel in den muil; op heel den voorgevel van den breedten bouw flickerden rijen van licht.

Dit schouwspel trof Sophie door zijne grootsheid en zijne pracht. Zij bewonderde het; maar zooals men met angst en leed den brand bewondert, die goed en have van een braven man verdeelt...

Kanonschoten knalden uit het duistere park. Eenige vuurpijlen vlogen zelfs sissend daaruit naar omhoog. Het volk had dien avond toegang op het voorplein. Handgeklap en bravogeroep weerklonken.

XVII.

Sophie wilde niet langer blijven; zij verliet maseurken en de kinderen. Haastig stapte zij door de dreve en ging nog eenmaal binnen bij meester Ottevere: zij kon het niet laten, zij moest hem een blijk van verkleefdheid geven bij de vele blijken van hoon en haat, die hij heden verduren moest.

In den vooravond had zij hem insgelijks bezocht, eer zij de kinderen ontmoette. Zij had hem onbevange, zelfs opgewekt gevonden. Hij scheen gansch boven de betoelgng verheven.

— Ik ga ook eens zien, zeide hij luchtig.

— Vader, blijf te huis, ga liever naar

— DE BOTERMARKT. — De boter ging gister van 3.70 fr. tot 3.80 fr.; de eieren van 3.90 tot 4.00 fr. de 26.

— VEEMARETPRIJZEN van 2 Juni en met 4 Juni:

OSSEN en VAARZEN: 1e kwal. lev. 1.75 d.k. 2.90 gesl.; 2e kwal. 1.60 lev. 2.80 gesl.; 3e kwal. 1.55 lev. 2.65 gesl.; totaal 210 - 183.

KOEIEN: 1e kwal. 1.65 lev. 2.90 gesl.; 2e kwal. 1.60 lev. 2.75 gesl.; 3e kwal. 1.45 lev. 2.55 gesl.; totaal 143.

STIEREN: 1e kwal. 1.75 lev. 2.80 gesl.; 2e kwal. 1.60 lev. 2.70 gesl.; 3e kwal. 1.55 lev. 2.60 gesl.; totaal 112.

KALVEREN: 1e kwal. 1.90 lev. 3.00 gesl.; 2e kwal. 1.40 lev. 2.20 gesl.; 3e kwal. 1.15 lev. 1.90 gesl.; totaal 93.

SCHAPEN: 1e kwal. 1.35 lev. 2.70 gesl.; 2e kwal. 1.30 lev. 2.60 gesl.; 3e kwal. 1.20 lev. 1.40 gesl.; totaal 2.

VARKENS: 1e kwal. 2.60 lev. 3.25 gesl.; 2e kwal. 2.50 lev. 3.15 gesl. 3e kwal. 2.40 lev. 3.60 gesl. totaal 286.

Magere runderen, totaal 70. Jonge Varkens, totaal 11; Veggens, totaal 406; Melkvee totaal 2; Geijten, totaal 2.

Men verzoekt ons het overlijden aan te kondigen van mijnheer

FRANS EERENS

overleden te Gent den 30 Mei 1915.

De begrafenis heeft in de intimiteit plaats gehad.

Men verzoekt ons het overlijden aan te kondigen van

MIJNHEER
ADOLF HOSTE

Drukker-Uitgever
Doctor in de rechten
Gezeten-rechter bij de Handelsrechtbank van Gent

Voorzitter van den Boheerraad van de Bank "Union du Crédit" te Gent.

Ridder in de Leopoldsorde, enr.
overleden te Gent, den 1 Juni 1915.

Gezien de huidige omstandigheden, zal men geen rouwbrieven zenden.

De begrafenis heeft in de strengste stilte plaats gehad.

MEDEDEELINGEN

LEERT TEEKENEN LEZEN EN

BEGRIJPEN. — Het Bestuur van het Nationaal Vlaamsch Verbond laat aan zijne leden alsook aan de talrijke belangstellenden weten dat het, gezien het gevorderd seizoen, de lessen over Het Lezen van Teekeningen sluit op Zondag a. s. 6 dezer. Te dezer gelegenheid noodigt het al de personen uit die alle of enkele der voorgaande lessen hebben gevolgd, ten einde door hunne aanwezigheid met het sluiten van het seizoen hunne belangstelling in onze poging te betuigen alsook om getuigenis af te leggen van het nut dat zij uit ons werk hebben getrokken. Langs zijn kant zal de voordrachtgever door een kort algemeen overzicht de verschillende behandelde punten in verband brengen en, als slot, een geheel gebouw voorleggen in opstand, grondvlak, en doorsnede op ieder verdiep, en bekroond met een ijzeren kap. Alzoo hoopt het Nationaal Vlaamsch Verbond dat de lessen, die wonderwel gelukt zijn, ook op voortreffelijke wijze zullen gesloten worden.

N. B. — Door het belang en de omvang der sluitings-les, is de voordracht bepaald op 11 ure, (Belfortuur). Ingang vrij. St. Baafsplaats, of Kruisstraat nr 1. (Bijzonder ingang).

LESSEN. — Zondag 6e dezer om 11 1/2 (D. u.) openbare leergang over groententeelt, door O. Burvenich, in den plantentuin, Ledegankstraat, Gent.

Zondag 6e dezer om 5 1/2 D. u. openbare leergang over groententeelt door O. Burvenich, in het lokaal der jongensschool, St. Genoisstraat, Gentbrugge.

bed, het kan niet anders dan u ontsle-

len, bad zijne vrouw.

— Neen, ik moet weten wie meedoet en wie niet, zei hij halsstarrig.

Sophie, beengende, had ook gepoogd hem te huis te doen blijven.

— Neen, ik kom achter, antwoordde hij, den hoon trotserend.

Zij was dus, weder na een paar uren binnentredend, zeer verwonderd over het schouwspel dat zich voor haar aanbod:

In zijne voorkamer, dicht bij de deur, was meester Ottevere op eenen stoel neergezegen. Zijne armen hingen als verlamd nevens hem; zijn hoofd was zoozeer gebogen, dat enkel zijn roodbruine nek, zijn wit krulhaar en niets meer van het gelaat zichtbaar was. Voor hem stond zijne vrouw met ontstelde trekken. Zij schudde aan zijnen schouder en hield een glas water in de hand:

— Toe, vader, drink eens, smeekte zij.

— Zulk een affront, zij hij op doffen toon, het hoofd half oprichtend, zulke verheerlijking van eenen onwaardigen en allen spannen met hem! Haantjens gansch alleen uitgezonderd! En de kuiper, die viert, de kuiper, die verklaarde dat hij desnoods zijne kinderen naar mijne school slepen zou! De Graaf van Halvaaten, ja, dat begrip ik nog: de baron is hun eigenaar; het gemeentehuis ook — die kunnen tegen den burkemeester niet opstaan; maar het *Boldershof!* wat moesten zij — zij eener overtreffen! Waarom moest Montaine, mijn vriend, bij wien ik alle avonden ben, meedoen? en hij sloeg met de beide vuisten op zijne knieën.

Sophie liep naar hem toe; zij vatte

zijn handen, en gretig troost willende aanbrenge, haastte zij zich te zeggen:

— Meester, Jozef is uit, hij heeft er geene schuld aan, het is de non die het vaandel uitgestoken en het huis verlicht heeft.

— Zulk een affront! herhaalde hij nogmaals; en zij, als vermoedde zij dat hij hare woorden niet gehoord of niet verstaan had, herhaalde op hare beurt:

— Jozef is op reis, hij weet niet eenmaal wat er geschied is.

— Maar brave meid, antwoordde hij kalmer en haar scherp in de oogen ziende, men gaat niet op reis, als het geldt eenen vriend te verdedigen.

Zij vond geene sussende wederlegging meer.

— Ik heb geworsteld, sprak hij na eene poos bijna schreiend, geworsteld met dapperheid en als een held om recht te blijven in dezen strijd van éenen enkele tegen allen: sedert weken heb ik door redeneeringen en voornemens van zelfbeheersching mijn hart verstaeld tegen de ontroeringen van dezen dag.

Gij hebt het gezien, gij beiden, dat ik mij krachtig toonde, dat ik krachtig meende te zijn en helaas! het zien van eenige lichten, het wuiven van eenige vaandels, het opschieten van eenige vuurpijlen zijn genoeg om mij neer te vellen, — zoo sterk ben ik, zoo sterk ben ik! grijsachtig hij, terwijl snikken zonder tranen zijnen boezem schokten.

— Vader, vader! kreet zijne vrouw.

— O, het zal mijn dood zijn — zulk een affront! herhaalde hij nauw verstaanbaar.

Hoe was hier hulp, hoe was hier troost en leniging te brengen? Sophie stond

zich heen, en gretig troost willende aanbrenge, haastte zij zich te zeggen:

— Meester, Jozef is uit, hij heeft er geene schuld aan, het is de non die het vaandel uitgestoken en het huis verlicht heeft.

— Zulk een affront! herhaalde hij nogmaals; en zij, als vermoedde zij dat hij hare woorden niet gehoord of niet verstaan had, herhaalde op hare beurt:

— Jozef is op reis, hij weet niet eenmaal wat er geschied is.

— Maar brave meid, antwoordde hij kalmer en haar scherp in de oogen ziende, men gaat niet op reis, als het geldt eenen vriend te verdedigen.

Zij vond geene sussende wederlegging meer.

— Ik heb geworsteld, sprak hij na eene poos bijna schreiend, geworsteld met dapperheid en als een held om recht te blijven in dezen strijd van éenen enkele tegen allen: sedert weken heb ik door redeneeringen en voornemens van zelfbeheersching mijn hart verstaeld tegen de ontroeringen van dezen dag.

Gij hebt het gezien, gij beiden, dat ik mij krachtig toonde, dat ik krachtig meende te zijn en helaas! het zien van eenige lichten, het wuiven van eenige vaandels, het opschieten van eenige vuurpijlen zijn genoeg om mij neer te vellen, — zoo sterk ben ik, zoo sterk ben ik! grijsachtig hij, terwijl snikken zonder tranen zijnen boezem schokten.

— Vader, vader! kreet zijne vrouw.

— O, het zal mijn dood zijn — zulk een affront! herhaalde hij nauw verstaanbaar.

Hoe was hier hulp, hoe was hier troost en leniging te brengen? Sophie stond

zich heen, en gretig troost willende aanbrenge, haastte zij zich te zeggen:

— Meester, Jozef is uit, hij heeft er geene schuld aan, het is de non die het vaandel uitgestoken en het huis verlicht heeft.

— Zulk een affront! herhaalde hij nogmaals; en zij, als vermoedde zij dat hij hare woorden niet gehoord of niet verstaan had, herhaalde op hare beurt:

— Jozef is op reis, hij weet niet eenmaal wat er geschied is.

— Maar brave meid, antwoordde hij kalmer en haar scherp in de oogen ziende, men gaat niet op reis, als het geldt eenen vriend te verdedigen.

Zij vond geene sussende wederlegging meer.

— Ik heb geworsteld, sprak hij na eene poos bijna schreiend, geworsteld met dapperheid en als een held om recht te blijven in dezen strijd van éenen enkele tegen allen: sedert weken heb ik door redeneeringen en voornemens van zelfbeheersching mijn hart verstaeld tegen de ontroeringen van dezen dag.

Gij hebt het gezien, gij beiden, dat ik mij krachtig toonde, dat ik krachtig meende te zijn en helaas! het zien van eenige lichten, het wuiven van eenige vaandels, het opschieten van eenige vuurpijlen zijn genoeg om mij neer te vellen, — zoo sterk ben ik, zoo sterk ben ik! grijsachtig hij, terwijl snikken zonder tranen zijnen boezem schokten.

— Vader, vader! kreet zijne vrouw.

— O, het zal mijn dood zijn — zulk een affront! herhaalde hij nauw verstaanbaar.

Hoe was hier hulp, hoe was hier troost en leniging te brengen? Sophie stond

zich heen, en gretig troost willende aanbrenge, haastte zij zich te zeggen:

— Meester, Jozef is uit, hij heeft er geene schuld aan, het is de non die het vaandel uitgestoken en het huis verlicht heeft.

— Zulk een affront! herhaalde hij nogmaals; en zij, als vermoedde zij dat hij hare woorden niet gehoord of niet verstaan had, herhaalde op hare beurt:

— Jozef is op reis, hij weet niet eenmaal wat er geschied is.

— Maar brave meid, antwoordde hij kalmer en haar scherp in de oogen ziende, men gaat niet op reis, als het geldt eenen vriend te verdedigen.

Zij vond geene sussende wederlegging meer.

— Ik heb geworsteld, sprak hij na eene poos bijna schreiend, geworsteld met dapperheid en als een held om recht te blijven in dezen strijd van éenen enkele tegen allen: sedert weken heb ik door redeneeringen en voornemens van zelfbeheersching mijn hart verstaeld tegen de ontroeringen van dezen dag.

Gij hebt het gezien, gij beiden, dat ik mij krachtig toonde, dat ik krachtig meende te zijn en helaas! het zien van eenige lichten, het wuiven van eenige vaandels, het opschieten van eenige vuurpijlen zijn genoeg om mij neer te vellen, — zoo sterk ben ik, zoo sterk ben ik! grijsachtig hij, terwijl snikken zonder tranen zijnen boezem schokten.

— Vader, vader! kreet zijne vrouw.

— O, het zal mijn dood zijn — zulk een affront! herhaalde hij nauw verstaanbaar.

Hoe was hier hulp, hoe was hier troost en leniging te brengen? Sophie stond

zich heen, en gretig troost willende aanbrenge, haastte zij zich te zeggen:

— Meester, Jozef is uit, hij heeft er geene schuld aan, het is de non die het vaandel uitgestoken en het huis verlicht heeft.

— Zulk een affront! herhaalde hij nogmaals; en zij, als vermoedde zij dat hij hare woorden niet gehoord of niet verstaan had, herhaalde op hare beurt:

— Jozef is op reis, hij weet niet eenmaal wat er geschied is.

— Maar brave meid, antwoordde hij kalmer en haar scherp in de oogen ziende, men gaat niet op reis, als het geldt eenen vriend te verdedigen.

zijne handen, en gretig troost willende

aanbrengen, haastte zij zich te zeggen:

— Meester, Jozef is uit, hij heeft er geene schuld aan, het is de non die het vaandel uitgestoken en het huis verlicht heeft.

— Zulk een affront! herhaalde hij

nogmaals; en zij, als vermoedde zij dat hij hare woorden niet gehoord of niet verstaan had, herhaalde op hare beurt:

— Jozef is op reis, hij weet niet eenmaal wat er geschied is.

— Maar brave meid, antwoordde hij kalmer en haar scherp in de oogen ziende, men gaat niet op reis, als het geldt eenen vriend te verdedigen.

Zij vond geene sussende wederlegging meer.

— Ik heb geworsteld, sprak hij na eene poos bijna schreiend, geworsteld met dapperheid en als een held om recht te blijven in dezen strijd van éenen enkele tegen allen: sedert weken heb ik door redeneeringen en voornemens van zelfbeheersching mijn hart verstaeld tegen de ontroeringen van dezen dag.

Gij hebt het gezien, gij beiden, dat ik mij krachtig toonde, dat ik krachtig meende te zijn en helaas! het zien van eenige lichten, het wuiven van eenige vaandels, het opschieten van eenige vuurpijlen zijn genoeg om mij neer te vellen, — zoo sterk ben ik, zoo sterk ben ik! grijsachtig hij, terwijl snikken zonder tranen zijnen boezem schokten.

— Vader, vader! kreet zijne vrouw.

— O, het zal mijn dood zijn — zulk een affront! herhaalde hij nauw verstaanbaar.

Hoe was hier hulp, hoe was hier troost en leniging te brengen? Sophie stond

zich heen, en gretig troost willende aanbrenge, haastte zij zich te zeggen:

— Meester, Jozef is uit, hij heeft er geene schuld aan, het is de non die het vaandel uitgestoken en het huis verlicht heeft.

— Zulk een affront! herhaalde hij nogmaals; en zij, als vermoedde zij dat hij hare woorden niet gehoord of niet verstaan had, herhaalde op hare beurt:

— Jozef is op reis, hij weet niet eenmaal wat er geschied is.

— Maar brave meid, antwoordde hij kalmer en haar scherp in de oogen ziende, men gaat niet op reis, als het geldt eenen vriend te verdedigen.

Zij vond geene sussende wederlegging meer.

— Ik heb geworsteld, sprak hij na eene poos bijna schreiend, geworsteld met dapperheid en als een held om recht te blijven in dezen strijd van éenen enkele tegen allen: sedert weken heb ik door redeneeringen en voornemens van zelfbeheersching mijn hart verstaeld tegen de ontroeringen van dezen dag.

Gij hebt het gezien, gij beiden, dat ik mij krachtig toonde, dat ik krachtig meende te zijn en helaas! het zien van eenige lichten, het wuiven van eenige vaandels, het opschieten van eenige vuurpijlen zijn genoeg om mij neer te vellen, — zoo sterk ben ik, zoo sterk ben ik! grijsachtig hij, terwijl snikken zonder tranen zijnen boezem schokten.

— Vader, vader! kreet zijne vrouw.

— O, het zal mijn dood zijn — zulk een affront! herhaalde hij nauw verstaanbaar.

Hoe was hier hulp, hoe was hier troost en leniging te brengen? Sophie stond

zich heen, en gretig troost willende aanbrenge, haastte zij zich te zeggen:

— Meester, Jozef is uit, hij heeft er geene schuld aan, het is de non die het vaandel uitgestoken en het huis verlicht heeft.

— Zulk een affront! herhaalde hij nogmaals; en zij, als vermoedde zij dat hij hare woorden niet gehoord of niet verstaan had, herhaalde op hare beurt:

— Jozef is op reis, hij weet niet eenmaal wat er geschied is.

— Maar brave meid, antwoordde hij kalmer en haar scherp in de oogen ziende, men gaat niet op reis, als het geldt eenen vriend te verdedigen.

Zij vond geene sussende wederlegging meer.

— Ik heb geworsteld, sprak hij na eene poos bijna schreiend, geworsteld met dapperheid en als een held om recht te blijven in dezen strijd van éenen enkele tegen allen: sedert weken heb ik door redeneeringen en voornemens van zelfbeheersching mijn hart verstaeld tegen de ontroeringen van dezen dag.

Gij hebt het gezien, gij beiden, dat ik mij krachtig toonde, dat ik krachtig meende te zijn en helaas! het zien van eenige lichten, het wuiven van eenige vaandels, het opschieten van eenige vuurpijlen zijn genoeg om mij neer te vellen, — zoo sterk ben ik, zoo sterk ben ik! grijsachtig hij, terwijl snikken zonder tranen zijnen boezem schokten.

— Vader, vader! kreet zijne vrouw.

— O, het zal mijn dood zijn — zulk een affront! herhaalde hij nauw verstaanbaar.

Hoe was hier hulp, hoe was hier troost en leniging te brengen? Sophie stond

zich heen, en gretig troost willende aanbrenge, haastte zij zich te zeggen:

— Meester, Jozef is uit, hij heeft er geene schuld aan, het is de non die het vaandel uitgestoken en het huis verlicht heeft.

— Zulk een affront! herhaalde hij nogmaals; en zij, als vermoedde zij dat hij hare woorden niet gehoord of niet verstaan had, herhaalde op hare beurt:

— Jozef is op reis, hij weet niet eenmaal wat er geschied is.

— Maar brave meid, antwoordde hij kalmer en haar scherp in de oogen ziende, men gaat niet op reis, als het geldt eenen vriend te verdedigen.